

درس نهم: نام اوران دیروز، امروز، فردا

درس دهم: نام نیکو

درس یازدهم: نقش خردمندان

درس دوازدهم: درس آزاد (فرهنگ بومی ۲)

فصل چهارم

نام اوران

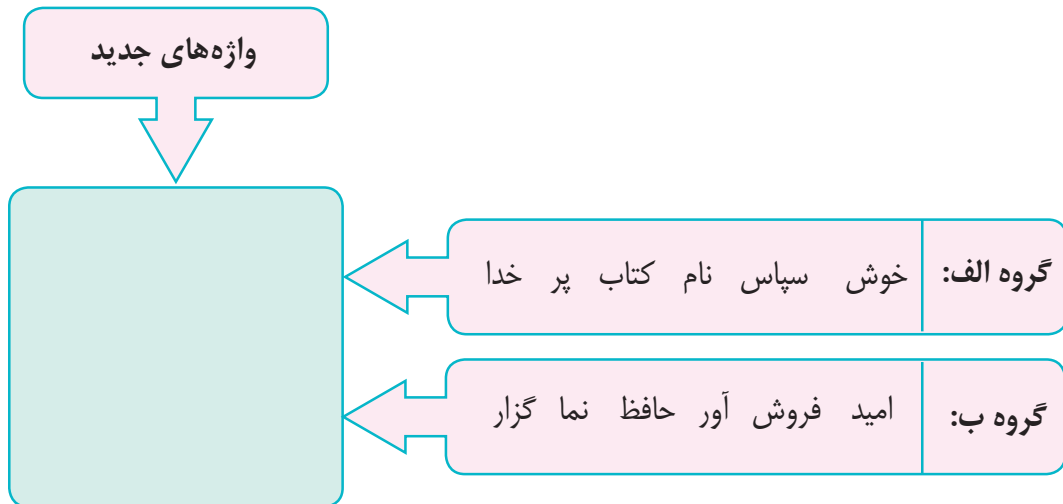

درس نهم

نام آوران دیروز، امروز، فردا

املا و دانش زبانی

با توجه به متن درس، کلمه‌های گروه «الف و ب» را با هم ترکیب کنید و واژه‌ی جدید بسازید.

با توجه به متن درس، از روی بندی که درباره‌ی «نام‌آوران امروز» صحبت کرده است، یک بار بنویسید.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

جدول زیر را کامل کنید.

جمله‌ی کوتاه	جمله‌ی گسترش یافته
	سام، جوانی زورمند را با قامتی بلند و مویی سپید، دید.
حیات قصر پر از گل بود.	
	در دشتی بزرگ، پروانه‌ای با بال‌های زیبا و خوش آب و رنگ زندگی می‌کرد.

۱ به نشانه‌هایی که زیر آنها خط کشیده شده، توجه کنید.

جمله‌ی اول: هر کدام در گوشه‌ای از کتاب‌فروشی سرگرم تماشا و خواندن بخش‌هایی از کتاب شدیم .

جمله‌ی دوم: ناگزیر ، کتابم را بستم و به آقای فرهنگ تحویل دادم.

جمله‌ی سوم: چه کسانی این همه کتاب را می‌خوانند؟

جمله‌ی چهارم: تو چه گل سرخ زیبایی هستی !

هریک از این نشانه‌ها به شما کمک می‌کند تا متن را با لحن مناسب بخوانید و آن را بهتر درک کنید.

۲ با توجه به جمله‌ها و نشانه‌های بالا، جدول زیر را کامل کنید.

کاربرد	نام نشانه	شکل نشانه	
			جمله‌ی اول
			جمله‌ی دوم
			جمله‌ی سوم
			جمله‌ی چهارم

یکی از موضوع های زیر را انتخاب کنید و با استفاده از «روش مقایسه»، سه بند در باره ی آن بنویسید.

- شیوه ی دفاع از میهن در زمان گذشته و امروز ■ شیوه ی دید و بازدیدهای نوروزی
- در گذشته و امروز ■ وسیله ی گرم کردن خانه ها در گذشته، امروز و فردا ■ وسایل
- سفر در گذشته، امروز و فردا ■ نوع بازی های کودکان در روزگار گذشته و امروز

موضوع:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

توجه: هنگام مقایسه کردن دو چیز:

- ویژگی هر یک را جداگانه ذکر کنید.
- شباهت های آنها را بیان کنید.
- تفاوت های آنها را بیان کنید.
- علّت های برتری یکی را بر دیگری بنویسید.
- نوشته ی خود را در پایان، جمع بندی کنید.

درس دهم

نام نیکو

املا و واژه‌آموزی

۱ با توجه به متن درس، جاهای خالی را پر کنید.

استاد با نگاه‌های ..... ، هنرمندی او را می‌دید و ..... می‌کرد، اما ..... بود که ..... به جان شاگردش نیفتد. سال‌ها بعد محمود فرشچیان، استادی هنرمند و ..... در نقاشی شد و ..... شهرت جهانی یافت.

۲ متن درس را با دقت بخوانید، واژه‌هایی را که از دو کلمه یا بیشتر تشکیل شده است، بنویسید.

.....

.....

.....

.....

۳ کامل کنید.

.....	یعنی	.....	هیجان + انگیز
.....	یعنی	.....	تفکر + آمیز
.....	یعنی	.....	غم + انگیز
.....	یعنی	.....	..... + آمیز
.....	یعنی	.....	..... + انگیز

الف) متن زیر را با دقت بخوانید.

روزی روزگاری مردی زندگی می‌کرد که دروغگو بود. او هر جا می‌رفت دروغ می‌گفت. همیشه دوستان و نزدیکانش به او می‌گفتند که دست از این کار ناپسند بردارد؛ ولی او در جواب می‌گفت: «کی گفته که من دروغ می‌گویم؟ من راستگوترین آدم دنیا هستم!» روزی در یک مهمانی که مرد دروغگو هم مهمان بود، چند دوست کنار هم نشسته بودند و از هر دری می‌گفتند و می‌شنیدند. یکی از آن میان گفت: «چند روز است که در بازار شهر زعفران زیاد و ارزان شده. هر کس زعفران نیاز دارد، بهترین وقت خرید آن است!» مرد دروغگو ناگهان گفت: «در بازار که زعفران نیست. یک مثقال هم پیدا نمی‌شود!» مرد زعفران فروش گفت: «مگر می‌شود؟ کار من زعفران فروشی است». مرد دروغگو با تمسخر گفت: «شاید آنچه تو می‌فروشی زردچوبه است، نه زعفران!» زعفران فروش با ناراحتی گفت: «می‌خواهی بگویی من دروغگویم، من دیگر اینجانی مانم».

صاحب‌خانه، زعفران فروش را آرام کرد. یک دفعه شخصی از میان جمع گفت: «من که می‌گویم هیچ کس در این جمع دروغگو نیست. چون آدم دروغگو، ته کلاهش سوراخی دارد!» مرد دروغگو تا این حرف را شنید، کلاهش را از سر برداشت و مشغول نگاه کردن به آن شد. همه گرم نگاه کردن و خندیدن به او شدند. مرد دروغگو کلاه را بر سر گذاشت، در حالی که از خجالت رنگ به رونا داشت.

ب) با توجه به متن، به سوالات زیر پاسخ دهید.

۱) چرا مرد دروغگو گفت در بازار زعفران نیست؟

۲) چرا شخصی از میان جمع گفت که هیچ کس در این جمع دروغگو نیست، چون آدم دروغگو ته کلاهش

سوراخ دارد؟

۳) چرا مرد دروغگو به سرعت کلاه را از سر برداشت و مشغول نگاه کردن به آن شد؟

۴) چرا در پایان، مرد دروغگو خجالت کشید؟

پ) برای متنی که خواندید یک عنوان مناسب انتخاب کنید.

درس یازدهم

نفس خردمندان

املا و دانش زبانی

۱ با توجه به متن درس ، واژه‌هایی که حروف زیر را دارند، در جاهای مشخص شده، بنویسید.

.....	.....	.....	.....	.....	.....	ح
.....	.....	.....	.....	.....	.....	هـ

۲ واژه‌ی میانی واژه‌های زیر را از متن درس پیدا کنید و بنویسید.

نویسنده	.....	خواجه نصیرالدین توسی
شد	.....	کتاب‌ها
فروافتاد	.....	صدای
آغاز	.....	حرکتی
دانشمندان	.....	برای

۳ در جمله‌های زیر، به جای واژه‌های مشخص شده، واژه‌ی مناسب دیگری بنویسید.

🌸 خواجه نصیر با خود گفت: «جامعه برای **حفظ** (.....) خود به سه چیز نیازمند است.»

🌸 خواجه نظام الملک در شهر ری رصدخانه‌ای ساخت که دانشمندان در آنجا به **تحقیق** (.....) پرداختند.

🌸 در آسمان علم و فرهنگ ایران، ستاره‌های **پرفروغ** (.....) فراوانی می‌توان یافت.

🌸 او در دوازده شهر مهم، مدارس شبانه‌روزی **تأسیس کرد** (.....).

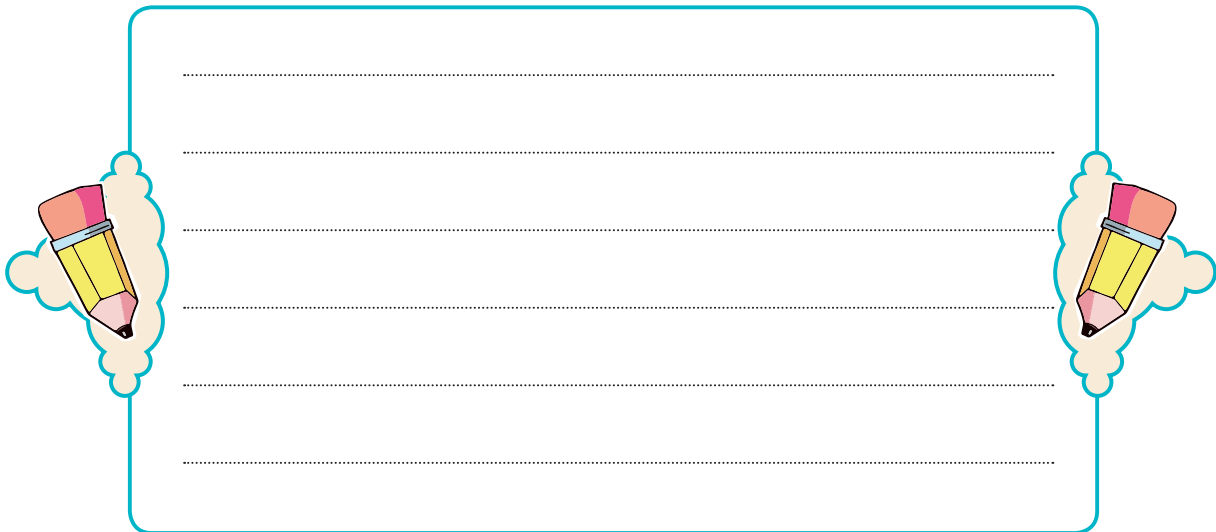
درک متن

الف) متن‌های زیر را بخوانید.

۱. گل‌های قرمز که انار می‌شود من همین طور می‌مانم که آخر چه طوری خدایا آخر چه طوری از هیچ چیز همه چیز درست می‌کنی
کنار باغچه می‌نشینم یک مشت خاک برمی‌دارم و می‌گویم آخر قرمزی انار از کجای این خاک
درمی‌آید شیرینی و قیافه‌ی قشنگش از کجای خاک و این همه رنگ این همه بو این همه طعم
خدایا به یادت می‌افتم حتی با دیدن دانه‌های سرخ انار

۲. گل‌های قرمز که انار می‌شود، من همین طور می‌مانم که آخر چه طوری؟ خدایا! آخر چه طوری
از هیچ چیز، همه چیز درست می‌کنی؟
کنار باغچه می‌نشینم، یک مشت خاک برمی‌دارم و می‌گویم: «آخر قرمزی انار از کجای این خاک
درمی‌آید؟ شیرینی و قیافه‌ی قشنگش از کجا؟ یک خاک و این همه رنگ، این همه بو، این همه
طعم!»
خدایا به یادت می‌افتم، حتی با دیدن دانه‌های سرخ انار.

ب) کدام یک از متن‌ها را بهتر فهمیدید؟ چرا؟

پ) متن زیر را بخوانید و نشانه‌گذاری کنید.

مردی تخم عقابی پیدا کرد و آن را در لانه‌ی مرغی گذاشت. عقاب با بقیه‌ی جوجه‌ها از تخم بیرون آمد و با آنها بزرگ شد. در تمام زندگیش او همان کارهایی را انجام داد که مرغ‌ها می‌کردند برای پیدا کردن کرم و حشرات زمین را می‌کند و قدقمی کرد و گاهی هم با دست و پا زدن بسیار کمی در هوا پرواز می‌کرد.

سال‌ها گذشت و عقاب پیر شد. روزی پرنده‌ی با عظمتی را بالای سرش بر فراز آسمان دید و با خود گفت: «چه باشکوه این همه زیبایی این همه قدرت» سپس از همسایه‌اش پرسید: «این کیست» همسایه‌اش پاسخ داد: «این عقاب است سلطان پرنده‌گان او متعلق به آسمان است و ما زمینی هستیم»

درس آزاد

درس دوازدهم

(فرهنگ بومی ۲)

املا و دانش‌زبانی

Blank writing area with horizontal dotted lines for practice.

A large white rectangular area with rounded corners, containing 20 horizontal dotted lines for writing.

Blank writing area with horizontal dotted lines for text entry.

۱ از روی سرمشق زیر، خوش خط و زیبا بنویسید.

ای ایران ای سرای امید بر بامت سپیده دمید

راه ما راه حق، راه بهروزی اتحاد اتحاد رمز بهروزی

۲ مانند نمونه، اصلی‌ترین بخش جمله را مشخص کنید.

چو فرزند را دید، مویش سپید بشد از جهان، یکسره نا امید

دانشمندان با تکیه بر لطف پروردگار و تلاش بسیار، ایران را به اوج عظمت و سربلندی رساندند.

بخندند بر من، مهان جهان از این بچه در آشکار و نهان

کتاب‌ها در قفسه‌های کتاب‌خانه خیلی منظم و خوش‌نما، چیده شده بودند.

با توجه به تابلوهای راهنما، جاهای خالی را پر کنید.

